

Уманський національний
університет садівництва

Факультет економіки
і підприємництва

Кафедра підприємництва,
торгівлі та біржової
діяльності

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Соціальне підприємництво та лідерство»

Рівень вищої освіти:	<u>другий (магістерський)</u>
Спеціальність:	<u>232 Соціальне забезпечення</u>
Освітня програма:	<u>Економіка соціального забезпечення</u>
Курс (рік навчання)	<u>1</u>
Форма навчання:	<u>денна</u>
Кількість кредитів ЄКТС:	<u>5</u>
Мова викладання:	<u>українська</u>
Обов'язкова/вибіркова:	<u>обов'язкова</u>

Лектор курсу	Інна Чернега
Профайл лектора	https://economics.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobotniki/chernega-inna-ivanivna.html
Контактна інформація лектора (e-mail)	inna-chernega@ukr.net
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=1826

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу	Вивчення курсу спрямоване на формування комплексу теоретичних і практичних знань студентів щодо соціального підприємництва, підходів до класифікації соціальних підприємств, перспектив розвитку соціального підприємництва в Україні; бізнес-планування та бізнес-моделювання в соціальному підприємстві, інвестицій в соціальний бізнес та типів інвесторів для соціального підприємства; поняття лідерства, його складників, стилів та концептуальної типології; лідерства в діяльності управлінської команди, цінностей, іміджу та корпоративної культури.
Завдання курсу	<ul style="list-style-type: none">➤ Формування комплексу знань щодо розвитку соціального підприємства, підходів до класифікації соціальних підприємств.➤ Отримання знань щодо організаційно-правових форм господарювання та впливу стейкхолдерів соціального підприємства на процеси прийняття рішень.➤ Розуміння перспектив розвитку соціального підприємства в Україні.➤ Вивчення та розуміння сутності бізнес-планування в соціальному підприємстві.➤ Набуття знань щодо бізнес-моделювання в соціальному підприємстві як основи для старту соціального підприємства.➤ Набуття знань щодо інвестицій в соціальний бізнес та типів інвесторів для соціального підприємства.➤ Вивчення та розуміння сутності лідерства в діяльності управлінської команди.➤ Формування комплексу знань щодо цінностей та їх впливу на корпоративну стратегію.➤ Отримання знань щодо іміджу та корпоративної культури.
Компетентності	<ul style="list-style-type: none">➤ ЗК 6. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).➤ ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).➤ ЗК 10. Здатність працювати в команді.➤ ФК 5. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.
Програмні результати навчання	<ul style="list-style-type: none">➤ ПРН 6. Самостійно й автономно знаходити інформацію необхідну для розвитку професійних навичок та якостей.➤ ПРН 9. Організувати спільну діяльність фахівців різних галузей і непрофесіоналів, здійснювати їх підготовку до виконання завдань соціальної допомоги.➤ ПРН 14. Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності.➤ ПРН 17. Демонструвати позитивне ставлення до власної професії та відповідати своєю поведінкою етичним принципам і стандартам соціальної роботи.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ практичні (семінарські, лабораторні))	Зміст тем курсу	Завдання	Оціню- вання (балів)
Змістовий модуль 1				
Соціальне підприємництво, підходи до класифікації соціальних підприємств, перспективи розвитку соціального підприємництва в Україні				
Тема 1. Поняття та історичні віхи розвитку соціального підприємництва, підходи до класифікації соціальних підприємств.	2/2	1.1. Підходи до визначення поняття «соціальне підприємництво». 1.2. Історичні віхи розвитку соціального підприємництва. 1.3. Підходи до класифікації соціальних підприємств.	Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з сутністю курсу «Соціальне підприємництво та лідерство», його завданнями і методикою вивчення. Виконання дослідницького завдання, наведеного в методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	5
Тема 2. Організаційно-правові форми господарювання та вплив стейкхолдерів соціального підприємства на процеси прийняття рішень.	2/4	2.1. Форми господарювання, що обирають соціальні підприємства у світі. 2.2. Переваги та недоліки організаційно-правових форм господарювання в Україні. 2.3. Ступінь впливу основних стейкхолдерів соціального підприємства на процеси прийняття рішень залежно від його форми господарювання.	Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з сутністю курсу «Соціальне підприємництво та лідерство», його завданнями і методикою вивчення. Виконання дослідницького завдання, наведеного в методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	5
Тема 3. Перспективи розвитку соціального підприємництва в Україні.	2/2	3.1. Перспективи розвитку соціального підприємництва в Україні. 3.2. Значення інновацій у соціальному підприємстві.	Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з сутністю курсу «Соціальне підприємництво та лідерство», його завданнями і методикою вивчення. Виконання дослідницького завдання, наведеного в методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	5
Модульний контроль 1				6
Змістовий модуль 2				
Бізнес-планування та бізнес-моделювання в соціальному підприємстві, інвестиції в соціальний бізнес та типи інвесторів для соціального підприємництва				
Тема 4. Бізнес-планування в соціальному підприємстві.	4/4	4.1. Значення бізнес-планування в соціальному підприємстві, його етапи, фактори та сценарії розвитку. 4.2. Структура бізнес-плану.	Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з сутністю курсу «Соціальне підприємництво та лідерство», його завданнями і методикою вивчення. Виконання дослідницького завдання, наведеного в методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного	5

			забезпечення навчання в Moodle	
Тема 5. Бізнес-моделювання в соціальному підприємстві як основа для старту соціального підприємства. (Залучені стейкхолдери)*	2*/4*	5.1. Види бізнес-моделей соціальних підприємств. 5.2. Каркаси, що використовуються для формування бізнес-моделі підприємства. 5.3. «Канва соціального підприємства».	Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з сутністю курсу «Соціальне підприємство та лідерство», його завданнями і методикою вивчення. Виконання дослідницького завдання, наведеного в методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	5
Тема 6. Інвестиції в соціальний бізнес та типи інвесторів для соціального підприємства. Topic 6. Investments in social business and types of investors for social entrepreneurship.**	2**/2**	6.1. Impact investing. 6.2. Stages of investment. 6.3. Types of investors for social entrepreneurship.	Elaboration of lecture material, familiarization with the essence of the course "Social entrepreneurship and leadership", its tasks and study methodology. Carrying out the research task given in the methodological materials, passing the test in the Moodle electronic learning support system	5
Модульний контроль 2				7
Змістовний модуль 3				
Поняття лідерства, лідерство в діяльності управлінської команди, цінності, професійна етика, імідж та корпоративна культура				
Тема 7. Поняття лідерства, його складники, стилі та концептуальна типологія.	2/4	7.1. Відмінності між керівництвом та лідерством. 7.2. Поняття лідерства та його складники. 7.3. Стилi та концептуальна типологія лідерства.	Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з сутністю курсу «Соціальне підприємство та лідерство», його завданнями і методикою вивчення. Виконання дослідницького завдання, наведеного в методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	5
Тема 8. Лідерство в діяльності управлінської команди.	2/2	8.1. Лідерство як риса діяльності управлінської команди. 8.2. Лідерство як засіб вдосконалення процесу управління. 8.3. Розвиток лідерства.	Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з сутністю курсу «Соціальне підприємство та лідерство», його завданнями і методикою вивчення. Виконання дослідницького завдання, наведеного в методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	5
Тема 9. Цінності: поняття, значення, класифікація та їх вплив на корпоративну стратегію.	2/2	9.1. Поняття та значення цінностей. 9.2. Групові цінності та їх класифікація. 9.3. Особисті цінності та їх класифікація. 9.4. Вплив особистих цінностей на корпоративну стратегію.	Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з сутністю курсу «Соціальне підприємство та лідерство», його завданнями і методикою вивчення. Виконання дослідницького завдання, наведеного в методичних матеріалах,	5

			проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	
Тема 10. Професійна етика, імідж та корпоративна культура в системі управління персоналом підприємства.	2/2	10.1. Професійна етика, принципи професійної етики. 10.2. Імідж як складник діяльності управлінської команди. 10.3. Корпоративна культура в системі управління персоналом підприємства.	Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з сутністю курсу «Соціальне підприємництво та лідерство», його завданнями і методикою вивчення. Виконання дослідницького завдання, наведеного в методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	5
Модульний контроль 3				7
Всього за семестр	22/28			70
Екзамен				30
Всього за курс				100

**залучено стейкхолдерів для спільного проведення аудиторних занять
**лекційне та семінарське заняття проводяться на англійській мові*

**Розподіл балів, присвоюваних здобувачам при вивченні дисципліни
«Соціальне підприємництво та лідерство»
(денна форма навчання)**

Змістовий модуль	Поточний (модульний) контроль													Підсумковий контроль (екзамен)	Сума		
	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3								
Тема	T 1	T 2	T 3	МК 1	T 4	T 5	T 6	МК 2	T 7	T 8	T 9	T 10	МК 3				
Кількість балів за змістовий модуль	5	5	5	6	5	5	5	7	5	5	5	5	7	30	100		
в т.ч. за видами робіт:																	
- практичні заняття	3	3	3			3	3		3		3	3				3	3
- виконання СРС	2	2	2			2	2		2		2	2				2	2
- інші види робіт																	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПОЛІТИКИ КУРСУ

Політика оцінювання	В основу рейтингового оцінювання знань закладена 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, модульного контролю, підсумкового контролю тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (іспиту) здобувач може набрати максимально 70 балів. На підсумковому контролі (іспит) здобувач може набрати максимально 30 балів, що в сумі і дає 100 балів.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час підготовки презентацій, есе та самостійної роботи здобувача, проведення контрольних заходів здобувачі повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, які визначено Кодексом доброчесності Уманського НУС. Очікується, що роботи здобувачів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату. Дотримання положень «Кодексу академічної доброчесності УНУС» доступний за посиланням: https://mon.udau.edu.ua/assets/files/normativni/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-unus-2019-1.pdf
Політика щодо відвідування	Регулярне відвідування лекцій, активна участь на практичних заняттях, ініціативність в обговоренні дискусійних тем, своєчасність виконання самостійної роботи. Організація навчання відбувається згідно розкладу http://mkr.udau.edu.ua/

Рекомендована література

Базова

1. Васильченко О.О., Баєва О.І. Удосконалення методики оцінки трудового потенціалу сучасного підприємства // Збірник наукових праць ТДАТУ (економічні науки) / За ред. Л. В. Синяєвої. Мелітополь : Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2017. № 3 (35). С. 296-311.
2. Долуда Л., Назарук В., Кірсанова Ю. Соціальне підприємництво. Бізнес-модель. Реєстрація. Оподаткування. Київ: ТОВ «Агентство «Україна». 2017. 92 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1n_7gdnZu_YnQOrgc0WN5B_ZRPb7h3xTH/view
3. Досягнення успіху в організаційній діяльності менеджера [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1754090650763/menedzhment/dosyagnennya_uspihu_organizatsiyniy_diyalnosti_menedzhera
4. Корнецький А., Нагаївська Д. Ю. Соціальне підприємництво і соціальна відповідальність бізнесу: визначення, критерії та регулювання. Причорноморські економічні студії. 2016. Вип.11. С.204–208. URL: <http://bses.in.ua/journals/2016/11-2016/46.pdf>
5. Кравченко Є. Соціальне підприємництво – бізнес із людським обличчям // Ресурсний центр Гурт. URL: <https://gurt.org.ua/news/recent/13430/>
6. Свинчук А. А., Корнецький А., Гончарова М., Назарук В., Гусак Н., Туманова А. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін: посібник. Київ: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2017. 188 с. URL: http://eef.org.ua/wp-content/uploads/2016/12/Book_sotsialne-pidpryyemnytstvo_pidruchnyk.pdf
7. Свинчук А. Міжнародний досвід розвитку соціальних підприємств: уроки для України. Теорія стратегії та економічного розвитку. 2014. № 34. С. 25–32. URL: http://ir.kneu.edu.ua/bitstream/2010/4539/1/2014_34_%2825-32%29.pdf
8. Сергєєва Л. М., Кондратьєва В. П., Хромей М. Я. Лідерство : навч. посібн. / за наук. ред. Л. М. Сергєєвої. Івано-Франківськ.«Лілея НВ». 2015. 296 с.
9. Синдром професійного вигорання. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://3proverh.blogspot.com/2012/04/blogpost.html>
10. Скібіцька Л. І. Лідерство та стиль роботи менеджера.: Навчальний посібник / Л.І. Скібіцька К.: Центр учбової літератури, 2009. 181 с.
11. Соціальне підприємництво – найкращі кейси, виклики та можливості для громадських організацій // Громадський простір. URL: <https://www.prostir.ua/?focus=prostir-talks-sotsialne-pidpryyemnytstvo-kraschikejsy-vyklyky-ta-mozhlyvosti-dlya-hromadskyh-orhanizatsij>

12. Соціальне підприємництво // Prometheus. URL: https://edx.prometheus.org.ua/courses/course-v1:WNISEF+SE101+2017_T4/about
13. Соціальне підприємництво: дизайн-мислення та невизначеність / ВУМ Online. URL: <https://vumonline.ua/course/social-entrepreneurship>
14. Соціальне підприємництво: посібник для викладачів курсу / за наук. редакцією к.е.н. А. О. Корнецького К. : Фамільна друкарня Huss, 2019. 160 с.
15. Трудова дисципліна [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://toplutsk.com/articlesarticle_73.html

Допоміжна

16. Androshchuk V., Kornetskyu A. Sozialunternehmertum: Ein effektives Instrument zur Bewältigung sozialer Herausforderungen in der Ukraine? Ukraine-Analysen. 2018. № 210. P. 17–20. URL: <http://www.laenderanalysen.de/ukraine/pdf/UkraineAnalysen210.pdf>
17. Murphy P. J., Smothers J., Novicevic M. M., Humphreys J. H., Roberts F. B., Kornetskyu A. Social enterprise in Antebellum America: the case of Nashoba (1824-1829). Journal of Management History. 2018. Vol. 24. Issue 1. P. 99–119.
18. Stecker M. J. Revolutionizing the Nonprofit Sector Through Social Entrepreneurship. Journal of Economic Issues. 2014. Vol. 48. Issue 2. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.2753/JEI0021-3624480208>
19. Бізнес інкубатор української соціальної академії / Ukrainian social academy. URL: <http://social-academy.com.ua/incubator/>
20. Зубрицька Я.О. Методичні підходи щодо оцінки трудового потенціалу підприємства // Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського [Електронний 148 ресурс] – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvntu/21_17/194_Zub.pdf
21. Крулько Є.Л. Моделі соціально-трудомих відносин між працівниками і роботодавцями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>.
22. Чернега І.І., Бленда Н.О., Непочатенко О.А., Коротєєв М.А., Мальована М.М., Пономарьова М.С. Основи формування соціального підприємництва як сучасної форми господарювання // «Наука і техніка сьогодні» (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Техніка», Серія «Фізико-математичні науки») : журнал. 2022. № 1(1). 2022. С. 168 - 179.
23. Чернега І.І., Соколюк С.Ю., Жарун О.В., Коротєєв М. А., Тупчій О.С. Формування інноваційного проекту шляхом прийняття ефективних управлінських рішень // Вісн. УНУС. Серія «Економіка». 2021. № 98. Ч 2. С. 203-211.
24. Чернега І.І., Фротер О.С., Бондаренко Н.В., Бурляй О.Л., Бленда Н.О. Соціальне підприємництво та лідерство в процесі управління соціально-трудомих відносинами // «Наука і техніка сьогодні» (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Техніка», Серія «Фізико-математичні науки») : журнал. 2022. № 1(1). 2022. С. 72-84.
25. Чернега І. І. Мотиваційні чинники в управлінні персоналом // Теоретико-методологічні засади ефективного розвитку аграрного виробництва: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. молодих учених, аспірантів і студентів (м. Харків, 24–25 квітня 2014 р.). Харків: ХНАУ, 2014. С. 131-134.
26. Чернега І. І. Теоретичні засади підприємництва як сучасної форми господарювання // Вісн. ХНАУ. Серія «Економічні науки». 2018. № 1. С. 54–62.
27. Чернега І. І., Бленда Н.О. Поняття соціального підприємництва як форми господарювання. - Актуальні питання сучасної економіки, матеріали XIII Всеукраїнської наукової конференції. 21 грудня 2021 р. Умань : Видавець «Сочінський М. М.», 2021. С. 93-95.
28. Чернега І. І., Бленда Н.О. Теоретичні основи соціального підприємництва як сучасної форми господарювання. - Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Економіка, освіта, технології в контексті глобальних викликів». 23-24 вересня 2021 р. м. Черкаси : ЧДБК, 2021. С. 227-229.
29. Чернега І. І., Бурляй О.Л., Бленда Н.О., Пономарьова М.С., Прозорова Н.В. Обізнаність суб'єктів соціально-трудомих відносин в інституціональному бізнес-середовищі // Вісн. ХНАУ. Серія «Економічні науки». 2021. № 2 (1). С. 148-161.

30. Чернега І. І., Чернюк Н. В. Мотивація як дієвий чинник підвищення продуктивності праці на підприємстві. - Актуальні питання сучасної економіки: матеріали XI Всеукр. наук. конф. (м. Умань, 20 грудня 2019 р.). Умань: Видавець «Сочінський М. М.», 2019. С. 124-125.
31. Чернега І. І., Шевченко Д.В. Сучасний стан та проблеми безробіття в Україні. - Актуальні питання сучасної економіки: матеріали XI Всеукр. наук. конф. (м. Умань, 20 грудня 2019 р.). Умань: Видавець «Сочінський М. М.», 2019. С. 125-127.
32. Чернега І.І., Фротер О.С., Бондаренко Н.В., Бленда Н.О., Бурляй О.Л. Соціальне підприємництво та лідерство в процесі управління соціально-трудовими відносинами // «Наука і техніка сьогодні» (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Техніка», Серія «Фізико-математичні науки»): журнал. 2023. № 1(15). 2023. С. 72-84.
33. Чернега І.І., Нестерчук Ю.О., Бленда Н.О., Жарун О.В., Костюк В.С. Вплив лідерства на процес управління соціально-трудовими відносинами в інституціональному середовищі розвитку підприємництва в контексті економічної безпеки бізнесу // «Актуальні питання у сучасній науці (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»): журнал. 2023. № 8(14) 2023. С. 150-162.
34. Чернега І.І., Костюк В.С., Ревуцька А.О., Пархоменко Л.А. Соціальний розвиток територіальних громад: особливості воєнного та післявоєнного періодів // «Наука і техніка сьогодні» (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Фізико-математичні науки», Серія «Техніка»): журнал. 2023. № 10(24) 2023. С. 156-168.

Основні нормативно-правові акти

35. Господарський кодекс України: Офіційний текст. – К.: Кондор, 2004. – 208 с.
36. Закон України «Про колективні договори і угоди». – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3356-12>.
37. Закон України «Про оплату праці». – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=108%2F95-%E2%F0>.
38. Закон України «Про організації роботодавців». – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2436-14>.
39. Закон України «Про охорону праці». – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3356-12>.
40. Закон України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)». – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=137%2F98-%E2%F0>.
41. Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності». – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1045-14>.
42. Закон України «Про аудиторську діяльність» від 22.04.93 р. зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 23.
43. Закон України «Про зайнятість населення». – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/803-12>.
44. Закон України «Про соціальний діалог в Україні». – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2862-17>.
45. Сайт Державної служби статистики України. URL: <http://ukrstat.gov.ua/>.